

Construction Rights

#02 Intellectuele eigendom in de bouw

2013

Beste lezer,

Een hoge productiviteit en voldoende innovatiekracht zijn ook in de bouwsector noodzakelijk om competitief te blijven en succes te boeken. Het WTCB is zich daar altijd van bewust geweest. Al sinds zijn oprichting trekt het centrum voluit de kaart van de innovatie. Het stimuleert kmo's en grote bedrijven om continu op zoek te gaan naar vernieuwing. Enkele octrooien werden aangevraagd om het belang van de bescherming van de innovaties te onderlijnen. Toen de federale overheidsdienst Economie ruim 10 jaar geleden voorstelde om binnen het WTCB een van de sectorgebonden octrooicellen te installeren, werd hieraan dan ook onmiddellijk meegewerkt.

Die octrooicel heeft een brede visie op intellectuele eigendom, die niet stopt bij octrooien, maar ook het merkenrecht en het auteursrecht in het vizier neemt.

In de toekomst willen wij nog meer energie investeren in innovatie en de bescherming ervan. Het WTCB is daar ook de geschikte partner voor. Op diverse manieren houden wij de vinger aan de pols. Dat doen we via onderzoek en ontwikkeling, via baanbrekende technologieën, via de technische comités, via onze betrokkenheid bij het opstellen van normen en reglementeringen, en via de behoeften en vragen die leven bij onze leden, de aannemers. Daardoor vormen wij de ideale katalysator voor de ontwikkeling van nieuwe materialen, procedés en technieken. Bovendien vormt elk octrooi een basis waarop nog meer kennis op te bouwen valt, zodat wij met onze ondersteuning de deur wagenwijd open zetten voor blijvende innovatie.

Wilt u ook uw creativiteit aanspreken om een sterkere positie te veroveren in uw markt? Kom dan aankloppen bij onze Octrooicel. De dienstverlening is gratis en zet u snel op de juiste weg, zoals de getuigenis in deze nieuwsbrief aantoont.

Jan Venstermans,
Directeur-generaal WTCB

ACTUEEL

Fiscale aftrek octrooi-inkomsten interessanter voor kmo's

Onderzoek & ontwikkeling en innovatie vormen een belangrijke motor van onze economie. Om die krachtbron te stimuleren, introduceerde de federale overheid vanaf het aanslagjaar 2008 een specifieke fiscale aftrek voor octrooi-inkomsten. Het federale relanceplan voor onderzoek & ontwikkeling stuurt die regeling nu bij, waardoor de aftrek toegankelijk wordt voor veel meer kmo's.

De wijziging schrappt vanaf het aanslagjaar 2014 voor kmo's de voorwaarde dat de onderneming moet beschikken over een autonoom onderzoekscentrum waar het octrooi werd ontwikkeld of – in geval van een licentie – verbeterd. Deze voorwaarde vergde de inzet van heel wat eigen middelen en legde daarmee de lat voor veel kmo's te hoog. Vanaf het inkomstenjaar 2013 volstaat het dat een kmo octrooihouder of houder van een licentierecht is om aanspraak te kunnen maken op de aftrek voor octrooi-inkomsten. Een vereiste is wel dat

het octrooi geen inkomsten mag hebben opgeleverd voor 2007. Uiteraard moet de onderneming ook voldoen aan alle andere voorwaarden (zie fiscus.fgov.be/interfaoinf/vragen/deduction-pour-revenus-brevet/). Door de regeling kunnen bedrijven 80% van de bruto-inkomsten uit octrooien aftrekken van hun belastbare resultaat. Daardoor daalt de maximale belasting op inkomsten uit octrooien naar 6,8%. Ter vergelijking: het normale tarief in de vennootschapsbelasting bedraagt 33,99%. Belgische, Europese en internationale octrooien komen voor de maatregel in aanmerking. Het fiscale voordeel is zowel interessant voor bedrijven die alleen in België opereren als voor ondernemingen die internationaal actief zijn. Naar aanleiding van een parlementaire vraag bleek dat de aftrek de eerste drie aanslagjaren in sterk stijgende lijn ging van afgerond 26,5 miljoen euro (AJ 2008) naar 605,7 miljoen euro (AJ 2010).

KMO'S VRAGEN TE WEINIG OCTROOIEEN AAN

Octrooien hebben een positief effect op de winstgevendheid van kmo's, en de baten wegen wel degelijk op tegen de kosten. Dat is de conclusie van een onderzoek, uitgevoerd door medewerkers van de KU Leuven – ECOOM (Expertisecentrum O&O Monitoring) en de Rijksuniversiteit

Groningen bij 358 Vlaamse bedrijven. Octrooien creëren de mogelijkheid om een grotere omzet te halen uit nieuwe producten of diensten. Toch schrikken kmo's er dikwijls voor terug om een octrooi aan te vragen. Van de bevroegde bedrijven had amper 17% van de kmo's ervaring met octrooien, van de grote bedrijven 43%.

ACTUEEL

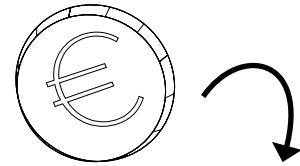
Europese octrooisysteem revisited

Het Europees octrooi met eenheidswerking, waarvoor eind 2012 en begin 2013 de fundamentele veranderingen werden gelegd, zal de gemiddelde kost voor een Europees octrooi aanzienlijk doen dalen. Europese weltergewichten moeten dan niet langer de ring in tegen Japanse of Amerikaanse zwaargewichten, twee landen waar de prijs van een octrooiaanvraag momenteel aanzienlijk lager ligt. Een persmededeling van het Europese parlement gewaagt van een daling tot 80% van het kostenplaatje. Maar zover is het voorlopig nog niet. Waarschijnlijk zal de hervorming van

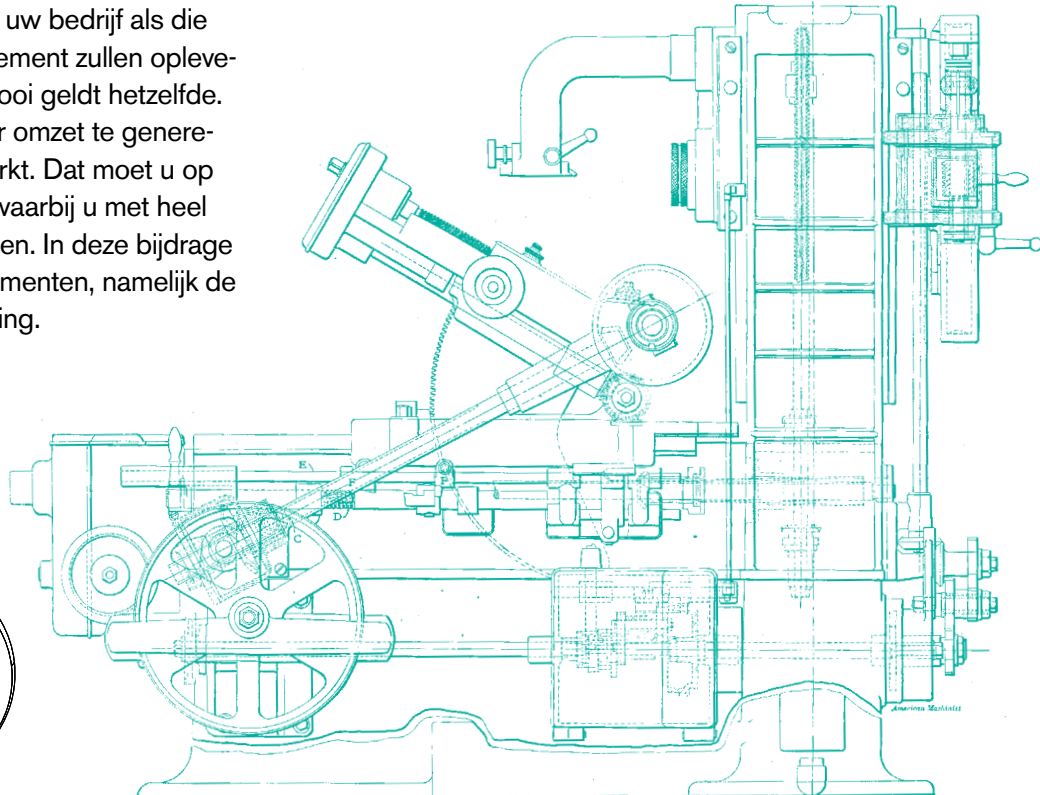
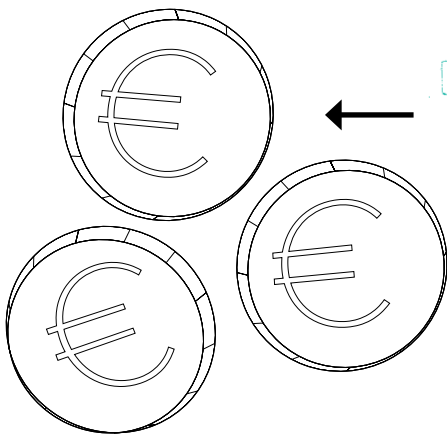
het Europese octrooisysteem pas in 2015 een feit zijn. Waarom dat zo is, kunt u lezen in een uitgebreid artikel op www.octrooicel.be. Daarin worden ook de verdere details behandeld en de vragen opgelijst die nog rond het nieuwe systeem bestaan.

Hoe duur is een octrooi?

U doet pas nieuwe investeringen in uw bedrijf als die noodzakelijk zijn of voldoende rendement zullen opleveren. Voor de aanvraag van een octrooi geldt hetzelfde. Het octrooi moet u helpen om meer omzet te genereren of om sterker te staan in uw markt. Dat moet u op voorhand evalueren, een oefening waarbij u met heel wat elementen rekening moet houden. In deze bijdrage zoomen wij in op enkele van die elementen, namelijk de kosten en de financiële ondersteuning.

De diverse kosten

Bij de aanvraag en het gebruik van een octrooi komen heel wat kosten kijken. Omdat een octrooiaanvraag technisch en juridisch tiptop in orde moet zijn, doet u waarschijnlijk een beroep op een expert om dit document op te stellen en u bij de procedure te begeleiden. Diens ereloon is een eerste uitgavenpost. Daarnaast zijn er de administratieve kosten die gepaard gaan met het indienen en behandelen van uw aanvraag (indieningstaks, onderzoekstaksen en eventueel andere proceduretaksen). Als u kiest voor een Europese of internationale (PCT)

octrooiaanvraag, moet u alle documenten waarschijnlijk laten vertalen. Om het octrooi na de aanvraag in stand te houden, moet u een jaarlijkse taks betalen. Ten slotte moet u er over waken dat uw octrooirechten niet worden geschonden en moet u bij een overtreding de nodige juridische stappen zetten, wat ook geld kost.

ENKELE RICHTPRIJZEN

Om dit meer concreet in te vullen, hierbij enkele richtprijzen. Goed om te weten: als u

over de landsgrenzen heen denkt, kunt u door een goede planning van de octrooiaanvraag de kosten voor vertaling en instandhouding zo spreiden dat u intussen al inkomsten uit het octrooi haalt.

Meer informatie vindt u op www.octrooicel.be en bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE) van de FOD Economie, <http://economie.fgov.be/opri-die.htm>.

ENKELE RICHTPRIJZEN

	Belgisch octrooi (20 jaar)	Nationaal octrooi in een ander EU-land	Europees octrooi	Internationaal octrooi
Octrooi-gemachtigde	1 200 tot 5 000 euro.	1 200 tot 5 000 euro.	1 200 tot 5 000 euro.	1 200 tot 5 000 euro.
Administratieve kosten	350 euro + 365 euro (nieuwheidsonderzoeksrapport van het internationale type)	0 tot 1 088 euro.	3 500 tot 4 100 euro.	4000 tot 5 000 euro.
Instandhoudingstaksen	4 340 euro over 20 jaar - gradueel oplopend van 35 (3e jaar) naar 545 euro.	Afhankelijk van het land in kwestie. Elk land hanteert eigen tarieven die sterk uiteen kunnen lopen.	// Voor de Europese octrooiaanvraag: 400 euro (3e jaar) tot 1 350 euro (vanaf 10e jaar). // Voor het uitgereikte Europese octrooi: afhankelijk van de gekozen landen.	Afhankelijk van het land in kwestie. Elk land hanteert eigen tarieven die sterk uiteen kunnen lopen.
Vertaling	n.v.t.	Afhankelijk van de lengte van de tekst, het aantal vertalingen en de gevraagde taal.	// Gemiddeld 12 600 euro, maar sterk afhankelijk van de taal. // Sterk verlaagd voor landen die het Verdrag van Londen (17-10-2000) hebben ondertekend.	Afhankelijk van de lengte van de tekst, het aantal vertalingen en de gevraagde taal.

Mogelijkheden tot financiële ondersteuning

Voor de aanvraag en het gebruik van een octrooi bestaan er verschillende mogelijkheden tot financiële ondersteuning of andere flankerende maatregelen. Naast de steun verleend door de federale overheid, hanteren de drie gewesten elk hun eigen aanpak. Een beperkt overzicht.

FEDERAAL

// Belastingvoordeel

Elders in dit nummer vindt u meer over de specifieke fiscale aftrek voor inkomsten uit octrooien.

// Innovatiepremie

De federale regering stimuleert de toekenning van een innovatiepremie door de werkgever aan innovatieve werknemers. Deze premie is vrijgesteld van belastingen en van sociale zekerheidsbijdragen. Er gelden wel maxima voor het bedrag per werknemer, het totaalbedrag per bedrijf en het aantal werknemers dat binnen eenzelfde bedrijf van de regeling gebruik kan maken.

Voor meer informatie:

<http://economie.fgov.be/innovatiepremie>

VLAAMS GEWEST

// IWT

Kmo's die bij het IWT een aanvraag doen voor subsidies in het kader van een O&O-bedrijfsproject, een kmo-haalbaarheidsstudie of een kmo-innovatieproject, kunnen in die projectaanvraag activiteiten en kosten betreffende intellectuele eigendom opnemen. Voor lopende projecten die uiterlijk vorig jaar werden ingediend, is een aparte aanvraag voor deze activiteiten en kosten nog mogelijk.

 www.iwt.be

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

// Innoviris

Innoviris, het Brussels instituut voor onderzoek en innovatie, voorziet in financiële steun aan kmo's voor de kosten die zij maken voor het bekomen en valideren van octrooien en andere intellectuele eigendomsrechten. De financiële tussenkomst dekt een deel van de subsidieerbare uitgaven gedurende een periode van maximaal 3 jaar na de ontvangstbevestiging van de toelageaanvraag. De steun is afhankelijk van de omvang van de onderneming, het soort octrooi en het feit dat de aanvraag wel of niet gebeurde binnen een door het gewest gesubsidieerd project van onderzoek en ontwikkeling. De tussenkomst varieert van 35 tot 80% van de subsidieerbare uitgaven.

 www.innoviris.be

WAALS GEWEST

DGO6 (Direction générale opérationnelle de l'Economie, de l'Emploi & de la Recherche) voorziet in drie vormen van financiële ondersteuning voor kmo's die een octrooi aanvragen.

 recherche-technologie.wallonie.be/go/brevet/

// PATDE

Deze ondersteuning is mogelijk voor de kosten die voortspruiten uit een voorafgaand onderzoek (dat kan gebeuren door de Octrooicel van het WTCB), uit de redactie van de octrooiaanvraag en uit het indienen van de octrooiaanvraag (het zogenaamde depot). De financiële tussenkomst gaat van 25% tot 70% van de aanvaarde kosten, afhankelijk van de omvang van de onderneming en de aard van het octrooi.

// PATEX

Deze ondersteuning is mogelijk voor het nieuwheidsonderzoek, het uitoefenen van het zogenaamde recht van voorrang om patenten aan te vragen in andere landen, het onderzoek naar de octrooieerbaarheid, de procedure en daaraan gerelateerde instandhoudingstaksen, de vertalingen en – in geval van een Europees octrooi – de nationale validatie.

// PATOP

Deze ondersteuning is mogelijk voor erelonen en kosten van advies, tot stand gekomen na de subsidieaanvraag, en voor kosten die specifiek gerelateerd zijn aan betwistingen. Zowel voor PATEX als voor PATOP gaat de financiële tussenkomst van 35% tot 70% van de aanvaarde kosten, afhankelijk van de omvang van de onderneming en de aard van het octrooi.

Daarnaast geeft de Waalse overheid een financiële tussenkomst voor een strategische marketingstudie om na te gaan of er een markt is voor een nieuwe vinding en welke mogelijkheden tot bescherming er zijn.

 recherche-technologie.wallonie.be/go/cms

BUITENLANDSE INVESTERINGEN

Het agentschap voor export en buitenlandse investeringen AWEX biedt programma's aan waarin de bescherming van intellectuele rechten aan bod kan komen (bit.ly/13fwGWW en <http://bit.ly/oJuTjw>).

FAQ

Dit najaar sta ik op de uitvindingsbeurs Brussels Innova met een idee voor een nieuwe bevestigingstechniek van sanitaire elementen. Kan ik daar een octrooi op nemen?

S.B., Oudenaarde

De eerste vraag die u zich moet stellen, is: gaat het louter om een idee of hebt u al een concrete technische uitwerking gemaakt? Voor een idee alleen kunt u namelijk geen intellectuele eigendomstitel krijgen. Om een octrooi* (ook: brevet, patent) te kunnen nemen, moet het gaan om een uitvinding van technische aard die beantwoordt aan bepaalde voorwaarden. Het moet gaan om een nieuwe uitvinding of om een verbetering. De uitvinding mag niet het vanzelfsprekend gevolg zijn van de stand der techniek. De uitvinding moet industrieel toepasbaar zijn.

Een extra vereiste is dat het (verbeterd) product of procedé daadwerkelijk nieuw moet zijn. Zodra u het toont op een beurs of opneemt in een folder of op een website, is het niet langer nieuw en kunt u geen octrooi meer aanvragen. Als u eerst deelneemt aan de beurs en pas daarna een octrooi aanvraagt, zal uw aanvraag dus geen succes boeken.

Als u een octrooi aanvraagt, moet u een duidelijke beschrijving van de uitvinding of verbetering geven. Deze beschrijving is erg belangrijk. Als u bijvoorbeeld uitsluitend een uitvoering in metaal beschrijft, kan uw concurrent uw octrooibescherming omzeilen met een uitvoering in kunststof. Door een beroep te doen op professionele begeleiding, voorkomt u dergelijke desillusies. Deze specialist zal op basis van uw beschrijving de conclusies van het octrooi verwoorden, die aangeven wat er juist wordt beschermd.

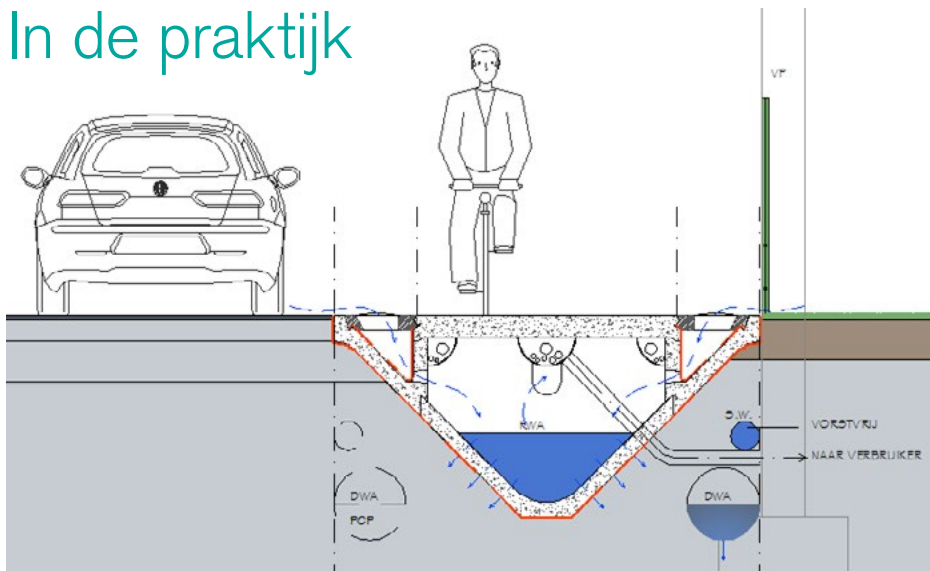
Met vragen over octrooien en voor opzoeken in octrooidatabanken, kunnen kmo's uit de bouwsector gratis terecht bij de Octrooicel van het WTCB.

*Definitie van octrooi volgens artikel 2 van de wet : Een "uitvindingsoctrooi"

is een uitsluitend en tijdelijk recht van exploitatie verleend voor iedere uitvinding die nieuw is, op uitvindingswerkzaamheid berust en vatbaar is voor toepassing op het gebied van de nijverheid.

In de praktijk

VelH2O.net: fietsinfrastructuur, waterbeheersing en nutsleidingen in één

DE UITVINDING

Fietsen wint steeds meer aan belang in onze multimodale mobiliteit. Maar goede fietspaden zijn zeldzaam, en de ruimte en het budget ontbreken om daar ten gronde verandering in te brengen. Architect Luc Maes bundelde deze problematiek met twee andere uitdagingen. De eerste is de behoefte aan een slim netwerk van nutsleidingen dat niet elke keer moet worden opgebroken als er een nieuwe glasvezel- of andere kabel nodig is. De tweede is de buffering, infiltratie en trage afvoer van regenwater (RWA) en de daarmee gerelateerde vermindering van het overstromingsrisico.

De gecombineerde oplossing van Luc Maes kreeg de veelzeggende doopnaam velH2O.net, (uitspraak: velonet). Een bekisting van prefab betonelementen wordt in bestaande grachten geplaatst. De bekisting is onderaan waterdoorlatend zodat het afgevoerde regenwater in de bodem kan infiltreren. Een onderverdeling in compartimenten met tussenschotten zorgt voor stabiliteit en remt het waterdebiet af. Op de bekisting komt een overkoepeling in prefab dalen die bruikbaar is als fiets- of wandelpad, parkeerstrook of zelfs rijbaan. Afvoerroosters aan de randen, met ingebouwde koolwaterstoffenfilter, dirigeren het water in de gracht, waarin ook plaats is voor prefab kanaalgoten in kunststof die een slim en eenvoudig bereikbaar netwerk voor diverse leidingen vormen.

HET TRAJECT

Luc Maes: "Ik heb eerst de nieuwheidswaarde en originaliteit van mijn vinding afgetoetst bij de Octrooicel van het WTCB en meteen een i-DEPOT neergelegd bij het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom BBIE. Na het positieve advies van de Octrooicel klopte ik voor verdere begeleiding aan bij het Innovatiecentrum West-Vlaanderen en het IWT, het Vlaamse agentschap voor innovatie door wetenschap en

technologie. Op hun vraag heb ik ook andere specialisten aangesproken, onder andere voor de wetenschappelijke begeleiding, en heb ik in samenwerking met een octrooigemachtigde een Belgisch octrooi aangevraagd en in maart 2012 gekregen. Dat heeft mij ongeveer 2 200 euro gekost, exclusief de jaarlijkse hernieuwingstaksen. Intussen is ook een aanvraag voor een Europees octrooi ingediend bij het European Patent Office. Voor die indiening en het onderzoek heb ik totnogtoe 3 250 euro betaald, opnieuw exclusief de jaartaksen. Tenslotte heb ik een bescherming als merk aangevraagd voor de Benelux, wat ongeveer 350 euro kost."

DE TOEKOMST

Een commercialisering laat voorlopig op zich wachten. Luc Maes: "Met VelH2O.net speel ik als het ware simultaanschaak op drie borden: het fietspadbeleid, het waterbeleid en de energieleveranciers, die heel moeilijk op een lijn te krijgen zijn. Bepaalde fabrikanten zijn zeker geïnteresseerd, maar zij willen eerst de zekerheid dat de betrokken instanties en beslissers achter velH2O.net staan. Ook voor subsidies – ik vermoed dat ik tot 50 000 euro ondersteuning kan krijgen, uiteraard mits eenzelfde eigen inbreng – kom ik pas in aanmerking als ik een proefproject van een zekere omvang kan voorleggen. Een heuse catch-22. Nochtans zijn de reacties heel positief. Ik heb mijn concept gepresenteerd op het kabinet van minister van openbare werken Hilde Crevits en op een studiedag van de provincie Vlaams-Brabant. Specialisten erkenden volmondig dat velH2O.net in landelijke en zelfs stedelijke omgevingen een valabele manier is om regenwater te bufferen en te laten infiltreren zonder dat vrije ruimte moet worden opgeofferd. Intussen is er ook een scriptie over mijn uitvinding gemaakt. Maar wat het engagement op hoger beleidsniveau betreft, blijf ik voorlopig op mijn honger zitten. Misschien moeten de instan-

ties waar je voor begeleiding terecht kunt, ook daarin een rol op zich nemen? Een andere vraag waarmee ik momenteel rondloop: waarom kan het toekomstige gemeenschappelijk EU-octrooi niet ook voor lopende dossiers worden toegepast? Dat zou voor heel wat creatieve geesten een aardige financiële opsteker betekenen."

www.velh2o.net

AGENDA

Bent u benieuwd naar wat er allemaal op de agenda staat over het thema intellectuele rechten? Klik dan [hier](#) of surf naar www.octrooicel.be. Daar vindt u een actueel overzicht van alle (inter)nationale opleidingen, workshops, beurzen en andere evenementen. U krijgt ook automatisch de aanpassingen aan de agenda als u ons volgt op Twitter: [@Octrooicel](https://twitter.com/Octrooicel).

OCTROOICEL WTCB

Lombardstraat 42
1000 Brussel
Tel. +32 2 716 42 11
www.octrooicel.be
octrooi@bbri.be
V.U. Jan Venstermans